

گزارش جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان آذربایجان شرقی			
شماره نشست : ۱۲۳	تاریخ جلسه : ۱۴۰۵/۰۲/۲۶	ساعت شروع : ۱۵:۳۰	ساعت خاتمه : ۱۷:۳۰
محل نشست: اتاق تبریز			
عناوین دستورجلسات			
<p><u>پیش از دستور</u></p> <p>- بررسی روند اجرای واردات مواد اولیه و کالاهای اساسی از منطقه آزاد ارس</p> <p><u>دستور جلسه</u></p> <p>۱. مالیات و سیاست‌های حمایتی مالیاتی در شرایط اقتصادی کشور:</p> <p>- بررسی درخواست‌ها و ارائه راهکارهای اجرایی در خصوص تعویق و تقسیط پرداخت مالیات مودیان</p> <p>- تعدیل مالیات در سطح ملی متناسب با کاهش تولید ناخالص داخلی (GDP) و شرایط اقتصادی فعلی</p> <p>۲. تجلیل از هشت نفر از مدیران عامل عضو شورای گفتگو در سال ۱۴۰۴</p> <p>۳. معرفی ۸ نفر از مدیران عامل شرکت‌های برتر خصوصی و تعاونی یا رؤسای تشکل‌های تعاونی و خصوصی، مطابق "جزء (۴) بند (د) ماده (۱) دستورالعمل نحوه اداره جلسات شوراهای استانی" (به جلسه بعدی موکول شد).</p> <p><u>خارج از دستور</u></p> <p>- چالش‌های صنعت احداث (از دستور جلسه خارج شد).</p>			

الف- دولت

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر/ غایب/ نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	بهرام سرمست	استاندار و رئیس شورا	حاضر	
۲	حیدر فتح زاده	رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان	نماینده	آقای عابدینی - معاون
۳	نقی زهی	مدیر کل امور اقتصادی و دارایی استان	نماینده	آقای آخوندی - معاون
۴	صابر پرنیان	مدیرکل اداره صنعت، معدن و تجارت استان	حاضر	
۵	بهزاد غفاری	مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان	حاضر	
۶	شهرام شفیعی	رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان	حاضر	
۷	داود عبدی	دبیر کمیسیون هماهنگی بانک‌های استان	حاضر	

ب- مجلس شورای اسلامی

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر/ غایب/ نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	روح‌الله متفکر آزاد	نماینده مردم تبریز در مجلس	غایب	
۲	فرید موسوی	نماینده مردم مراغه و عجب شیر در مجلس	غایب	

ج- قوه قضائیه

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر/ غایب/ نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	موسی خلیل الهی	رئیس کل دادگستری استان (با معاون)	حاضر	
۲	حسین محمدزاده آمالو	دادستان مرکز استان	حاضر	

د- شهرداری و شوراهای

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر/ غایب/ نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	یعقوب هوشیار	شهردار تبریز	نماینده	رضا خلیلی؛ مشاور شهردار در امور سرمایه‌گذاری
۲	اسماعیل چمنی	رئیس شورای اسلامی استان	حاضر	

ه- تعاونی و خصوصی

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر/ غایب/ نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	یونس ژائله	رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی مرکز استان (دبیر و سخنگوی شورای استان)	حاضر	
۲	میرحیدر سیدیعقوبی	رئیس اتاق تعاون مرکز استان	نماینده	آقای کسایی؛ نایب رئیس اتاق تعاون
۳	حسن علیمحمدی	رئیس اتاق اصناف مرکز استان	حاضر	

(مدیران عامل یا رؤسای هیأت مدیره شرکت های برتر خصوصی و تعاونی یا رؤسای تشکل های اقتصادی بخش خصوصی و تعاونی)

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر/ غایب/ نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	بهراد فرشاد	رئیس انجمن ماشین سازان و قطعه سازان استان	حاضر	
۲	کاوه خداپرست	مدیرعامل شرکت ادوپن پلاست (وین تک)	غایب	
۳	تورج جودی	مدیرعامل شرکت کلشهد آذرکندو	حاضر	
۴	یوسف ابراهیمی	مدیرعامل شرکت ایده پردازان باران تراب	غایب	
۵	جعفر صبحی	مدیرعامل شرکت صبح پارلار آسیا	حاضر	
۶	علی رحیمی	مدیرعامل اتحادیه تعاونی های مصرف کارکنان دولت استان	حاضر	
۷	اسداله دهقان	مدیرعامل اتحادیه تعاونی های حمل و نقل درون و برون شهری استان	حاضر	
۸	محمد محمودی	رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم خانگی تبریز و حومه	حاضر	

و- اسامی مدعوین و سایر مراجع و دستگاهها

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت
۱	طاهر روحی	معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری
۲	آقای عباسپور	معاون اقتصادی اداره اطلاعات استان
۳	آقای سعیدی	نماینده اداره اطلاعات استان
۴	علی قاسمی‌وند	مدیرکل اداره بازرسی استان
۵	سیدطاها علوی	سرپرست اداره کل امور مالیاتی استان
۶	صمد حضرتی	مدیرکل تعزیرات حکومتی استان
۷	علی اصغر عباسزاده	ناظر گمرکات استان و مدیرکل گمرک تبریز
۸	هادی مقدمزاده	مدیرعامل منطقه آزاد ارس
۹	جواد بحری‌پور	معاون ارزی بانک ملی
۱۰	آقای نظری	معاونت اقتصادی اداره کل اطلاعات استان
۱۱	ایوب مرادزاده	عضو هیئت مدیره خانه معدن استان آذربایجان شرقی
۱۲	جمشید برزگر	عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز
۱۳	مسعود بنابیان	عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز
۱۴	قاسم قویدل	عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز
۱۵	رضا جعفری	عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز
۱۶	بشیر جعفری	عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز
۱۷	مهدی امینی	عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز
۱۸	یونس اکبری‌پور پایدار	عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز
۱۹	رضا نجفی	رئیس اتحادیه صنف تعمیرکاران و فروشندگان لوازم صوتی و تصویری و ارتباطات و مخابرات شهرستان تبریز
۲۰	حسن صدیقی	مدیر عامل شرکت فرآورده‌های نسوز آذرشهاب تبریز
۲۱	مجید عباسپور	مدیر عامل گروه صنعتی عباسپور - آدرین
۲۲	رسول حداد	مدیرعامل اتحادیه تعاونی‌های مصرف فرهنگیان استان
۲۳	فرهاد سرائی	انجمن جوانان کارآفرین استان

۲۴	یعقوب فرشکاران	رئیس اتحادیه صادرکنندگان و تولیدکنندگان فرش استان
۲۵	امیر نراقی	رئیس کانون انجمن‌های صنفی کارفرمایی استان
۲۶	ساسان قلی‌پور	رئیس انجمن جوانان کارآفرین استان
۲۷	داود جعفرلو	نماینده سازمان منطقه آزاد ارس (گمرک)
۲۸	رامین نصیری	نماینده سازمان منطقه آزاد ارس (بازرگانی)

مشروح مذاکرات

پیش از دستور: بررسی روند اجرای واردات مواد اولیه و کالاهای اساسی از منطقه آزاد ارس

یونس ژائله؛ رئیس اتاق بازرگانی تبریز و دبیر شورا: تأمین کالاهای اساسی نقش حیاتی در بهبود معیشت و اشتغال شهروندان ایفا می‌کند. ضروری است راهکارهای نوآورانه‌ای برای تأمین مواد اولیه مورد نیاز فروشگاه‌ها و واحدهای تولیدی ارائه شود تا بتوان نیازهای اساسی کشور را به طور کامل برطرف کرد. بر اساس دستوری که حضرتعالی در جلسه شورای تأمین استان فرمودید، راهکار جدیدی با هدف گشایش در زمینه تأمین مواد اولیه از هر نقطه‌ای که امکان‌پذیر است، توسط تجار و واحدهای تولیدی در دستور کار قرار گرفت. در این زمینه اقدامات قابل توجهی صورت گرفته است؛ از جمله تاکنون حدود ۷۰ واحد تولیدی موفق به ثبت سفارش شده‌اند و مابقی نیز در حال انجام فرایند ثبت سفارش هستند. در این راستا، لازم است از زحمات استاندار و تمامی دست‌اندرکارانی که با استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در این زمینه یاری رسانده‌اند، صمیمانه قدردانی شود.

پیرو این جلسه، نشست در معاونت اقتصادی استانداری در جلفا تشکیل شد. به دنبال پیگیری خروجی این جلسه، در تماس معاونت پیگیری‌های ویژه ریاست جمهوری با اینجانب، توضیحات کامل در این خصوص ارائه شد. همچنین، بازدیدی از ۱۰ هزار دستگاه کامیون ایرانی در مرز بازرگان توسط اعضای این کمیته ویژه انجام شد که این موضوع مورد تأیید قرار گرفت و صورتجلسه آن خدمت آقای روحی، معاون محترم هماهنگی امور اقتصادی استانداری، ارسال گردید. پیش از آنکه این کامیون‌ها توسط ترکیه صادره شوند، لازم است تمهیداتی اندیشیده شود تا وارد کشور شوند؛ این اقدام ضمن تقویت ناوگان حمل‌ونقل عمومی کشور، منجر به کاهش قابل توجه مصرف سوخت (گازوئیل) خواهد شد. این اقدام دارای سه مزیت اصلی است:

۱. ارز بابت واردات پرداخت نخواهد شد و ارز مورد نیاز توسط صاحبان خودروها تأمین می‌شود.
  ۲. در شرایطی که نیاز به کامیون داریم، ناوگان حمل‌ونقل کشور تقویت خواهد شد.
  ۳. مصرف گازوئیل کاهش می‌یابد و با این اقدام، روح تازه‌ای در بخش حمل‌ونقل کشور ایجاد خواهد شد.
- با توجه به افزایش نیاز به کریدور شمال و تأمین مواد اولیه مورد نیاز از کشورهای روسیه، گرجستان و بخشی از ترکیه، حضور ناوگان در این زمینه کمک شایانی خواهد کرد. هم‌اکنون منتظر صدور نامه وزارت صمت در خصوص باز شدن ثبت سفارش هستیم تا گمرک بتواند اجازه ورود این دستگاه‌ها را صادر نماید.

با توجه به موارد متعدد مطرح شده در خصوص تأمین مواد اولیه واحدهای تولیدی، از دستگاه‌های نظارتی درخواست داریم نظارت خود را بر قیمت کالاها تشدید کنند، زیرا ادامه افزایش قیمت‌ها موجب می‌شود ادامه تولید توجیه‌پذیر نباشد. در نتیجه، کل محصولات صنعتی استان از چرخه صادرات خارج خواهد شد. لذا، پیشنهاد می‌شود کمیته‌ای ویژه برای نظارت دقیق بر قیمت‌ها و رسیدگی به تخلفات احتمالی تشکیل شود تا از ایجاد بحران در بخش تولید و صادرات جلوگیری به عمل آید.

رحیم روایی؛ مدیرکل دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری: بر اساس مصوبه تصویب‌نامه هیئت وزیران به تاریخ ۰۱/۰۹/۱۴۰۴، حدود ۳۴۵۰۰ تن ثبت سفارش با ارزش ۳۶ میلیون یورو انجام شده است که شامل ۱۷۴۴۰ تن برنج، ۱۵۶۴۵ تن حبوبات و ۱۳۷۵ تن ذرت می‌باشد. از این میزان، حدود ۴۵۰۰ تن اظهار در گمرک انجام شده و نزدیک به ۱۲۰۰ تن وارد کشور شده است.

این مصوبه با برخی ایرادات مواجه بود که با امضای آقای استاندار به مقام عالی ریاست جمهوری و معاون اول وزرای مربوطه ارسال شد. از جمله این ایرادات:

۱. محدودیت زمانی تصویب‌نامه: طبق مصوبه اولیه، چهار ماه فرصت داشتیم و در نوبت دوم تا شهریور ماه تمدید شد، که نشان‌دهنده موقتی بودن تصویب‌نامه است.
  ۲. محدودیت واردات از محل تهاتر و واردات در مقابل صادرات: در حال حاضر این روش انجام نمی‌شود و تجار و بازرگانان، به‌ویژه واحدهای فعال در حوزه صنایع غذایی و کشاورزی که دارای گروه کالایی مشترک هستند، با مشکلاتی مواجه‌اند. لذا اجرای این بند برای استان‌ها دشوار است.
  ۳. تعارض با قانون قاچاق کالا و ارز در موضوع بدون انتقال ارز: هرچند مصوبه شعام به عنوان قانون بالادستی مطرح است، اما بسیاری از بازرگانان از این مصوبه بی‌اطلاع بودند و عملاً تمایلی به استفاده از واردات بدون انتقال ارز نداشتند.
  ۴. تفویض ناقص اختیارات: وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی همچنان در مواضع خود پافشاری دارند و برخی اختیارات کلیدی (تیک طلایی) همچنان تفویض نشده است.
- در این راستا، تشکر ویژه‌ای از بخش‌های امنیتی، دستگاه‌های نظارتی، قضایی و شورای تأمین داریم که همکاری ویژه‌ای داشتند. همزمان با مصوبه هیئت وزیران، مصوبه شورای تأمین استان ابلاغ شد که بهترین گشایش را برای استان ما فراهم آورد و زمینه بهره‌برداری از ظرفیت منطقه آزاد ارس را ایجاد کرد.
- همچنین مصوبه اولیه همزمان با تصویب‌نامه هیئت وزیران ابلاغ شد؛ در این تصویب‌نامه، همان مقدار که از مصوبه کشوری استفاده شده است، از لحاظ ارزش و حجم کالایی، از ظرفیت منطقه آزاد نیز بهره‌برداری شد.
- در خصوص تأمین مواد اولیه برای واحدهای تولیدی، شورای تأمین استان نهایت همکاری را انجام داده است. همزمان، شرکت‌های تولیدی و شرکت‌های بازرگانی می‌توانند از این ظرفیت استفاده کنند تا تأمین مواد اولیه در حوزه‌های مختلف، از جمله صنایع غذایی، پتروشیمی، شیمیایی و فولادی، بدون مشکل و با سهولت انجام شود.
- اسماعیل چمنی؛ رئیس شورای اسلامی استان:** با توجه به اینکه در صنف قالیبافی استان ما بیش از ۲۰۰ هزار نفر شاغل وجود دارد و اصل اشتغال آنها بر بیمه بودن استوار است، اما در وضعیت فعلی تنها ۳۰ هزار نفر بیمه هستند و این افراد حدود ۲۰ سال سابقه پرداخت بیمه دارند، شاهد افزایش ۱۲۰ درصدی حق بیمه قالیبافان هستیم که امکان پرداخت آن برای ایشان وجود ندارد.
- با توجه به اینکه استان ما در حوزه بافت و صادرات فرش، سهم ۳۵ درصدی کل کشور را به خود اختصاص داده است، از اعضای محترم شورای گفتگو درخواست می‌شود تمهیدات لازم برای حمایت از این بخش اتخاذ گردد، با لحاظ این موضوع که بسیاری از قالیبافان استان تاکنون قادر به پرداخت حق بیمه دو ماه اخیر نبوده‌اند. (لازم به ذکر است که قالیبافان هر سه ماه یکبار حق بیمه خود را پرداخت می‌کنند).
- علی اصغر عباس‌زاده؛ ناظر گمرکات استان و مدیرکل گمرک تبریز:** خوشبختانه مصوبه هیئت دولت در خصوص کسندها به دست ما رسیده است که براساس آن، اجازه واردات این خودروها در مناطق آزاد صادر شده است. روند کار بدین صورت است که ابتدا کسندها وارد منطقه آزاد شوند تا شماره شاسی‌های آن‌ها مشخص گردد، سپس ثبت سفارش بر اساس این شماره‌ها انجام شده و در نهایت به مرحله ترخیص برسند.
- دغدغه اصلی معاونت اقتصادی استاندار این بود که آیا امکان ترخیص این کامیون‌ها در استان ما نیز وجود دارد یا خیر. پاسخ مثبت است؛ پس از انجام ثبت سفارش، هر شخص می‌تواند بنا به تقاضای خود، در مجوز ثبت سفارش مشخص کند که محل ترخیص گمرک سهلان، منطقه آزاد

ارس یا تبریز باشد و کالا به صورت ترانزیت در این مناطق ترخیص شود. دلیل اینکه در ابتدا منطقه آزاد ماکو ذکر شده است، این است که در حال حاضر شماره شاسی‌ها مشخص نیست.

اصل قانون بر این است که قبل از ورود کالا باید مجوز ثبت سفارش اخذ شود، اما هیئت دولت تأکید کرده است که نیازی به رعایت ترتیب مقدم و مؤخر وجود ندارد و امکان ثبت سفارش پس از ورود کالا نیز فراهم شده است.

در آن زمان، به‌طور کلی کشنده‌هایی که وارد کشور می‌شدند، در حکم کالا تلقی می‌شدند؛ بنابراین امکان ورود با چرخ‌های خود را نداشتند و الزاماً باید توسط تریلی حمل می‌شدند. اما اکنون، طبق مصوبه هیئت دولت، امکان ورود این کشنده‌ها با چرخ‌های خود نیز فراهم شده است تا فرآیند ورود آن‌ها در سریع‌ترین زمان ممکن انجام شود.

صابر پرنیان؛ مدیرکل اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان: بخش قابل توجهی از کشنده‌ها در منطقه ماکو جمع شده است. واردکنندگان کشنده‌ها عمدتاً یا راننده‌محور هستند و یا به صورت شراکتی اقدام به واردات می‌کنند. مشکلی که در حوزه لجستیک با آن مواجه هستیم، توانمندسازی برخی شرکت‌های استانی توانمند است که سهم قابل توجهی در واردات و صادرات کالا دارند.

طی دو هفته گذشته، ۶۶ فقره مجوز صادر شده است که شامل ۴ هزار تن مواد پتروشیمی، ۳۴ هزار تن انواع ورق‌های فولادی در طیف‌های مختلف، ۱۰۰ تن ورق آلومینیومی، ۵۰۰ تن ورق الکتریکی، ۶۴۰۰ تن اسید، آب اکسیژن و مواد شیمیایی و سایر اقلام می‌باشد. استقبال از این مجوزها فوق‌العاده بوده است.

حتی در کمیته ارزی وزارت صمت تصویب شد که استان ما بتواند در تأمین نیازهای برخی استان‌های دیگر کشور نقش حمایتی ایفا کند. با وجود اینکه مصوبات بسیار راهگشا هستند، متأسفانه به دلیل تفسیری که در گمرک سهلان وجود دارد، تعلل در امور ایجاد شده است و روند اجرایی با تأخیر مواجه شده است.

آقای نظری؛ اداره کل اطلاعات استان: در زمان آقای نامدار پیگیر این موضوع بودیم. نقطه مهم این بود که در آن زمان، ستاد مبارزه با قاچاق کالا مانع این امر می‌شد تا واردات کالا بدون ثبت سفارش تبدیل به رویه نشود. به همین دلیل، اجازه ورود موقت نیز داده نمی‌شد. حال با مصوبه جدید، در صورتی که بحث ورود موقت حل شده باشد، امکان واردات از منطقه آزاد جلفا نیز فراهم است.

موسی خلیل‌الهی، رئیس کل دادگستری آذربایجان شرقی: هدف از ورود کشنده‌ها به داخل کشور، جلوگیری از مصادره آنها در کشور ترکیه است. بنابراین، فرقی نمی‌کند این کشنده‌ها از کدام مرز و گمرک وارد کشور شوند. پس از ورود به کشور، دو حالت وجود دارد: یا امکان ثبت سفارش وجود دارد که در این صورت فرآیند مطابق هدف انجام می‌شود، یا امکان ثبت سفارش وجود ندارد که در این صورت روند قانونی خود را طی خواهد کرد. بر این اساس، به نظر می‌رسد امکان انجام این فرآیند از منطقه آزاد ارس نیز وجود دارد.

بهرام سرمست؛ استاندار و رئیس شورا: هدف دولت از این مصوبه این است که کشنده‌ها در اولین فرصت از مرز عبور کرده و وارد کشور شوند. ماکو به عنوان محل دپو و پارکینگ در نظر گرفته شده است، اما با توجه به محدودیت امکانات این منطقه، ظرفیت پاسخگویی به این تعداد کشنده کافی نیست. بنابراین، می‌توان با این تفسیر، به آقای عباس‌زاده مأموریت داد تا منطقه آزاد ارس به عنوان محل ورود و ترانزیت کشنده‌ها مورد استفاده قرار گیرد. این موضوع مصوب می‌شود و پیگیری‌های لازم در این زمینه انجام خواهد شد.

هادی مقدمزاده، مدیرعامل منطقه آزاد تجاری صنعتی ارس: در منطقه آزاد ارس، در خصوص امکان ورود کسنددها از طریق روند عبور موقت، هیچ‌گونه محدودیتی یا معذوری وجود ندارد. حتی بین مناطق، رویه خاصی برای ترانزیت کالا نیاز نیست و ضمن آن، می‌توانیم در روند ترخیص نیز همکاری لازم را انجام دهیم.

با توجه به اینکه سال گذشته، با حضور جناب آقای استاندار و دبیر مناطق آزاد تجارت و صنعت کشور، از کسنددهای ارس پلاک رونمایی شد، حتی در صورتی که شرایط ترخیص قطعی فراهم نباشد، بخش عمده‌ای از این کسنددها می‌تواند با عنوان کسنددهای ارس پلاک در سطح استان و در خارج از کشور مورد استفاده قرار گیرد.

یونس ژائله؛ رئیس اتاق بازرگانی تبریز و دبیر شورا: هدف واحدهای تولیدی ما از واردات این کامیون‌ها، تقویت ترانزیت کشور و امکان صادرات و واردات کالاهای خود بین ایران و ترکیه است. پیشنهاد می‌شود آقای عباسزاده با جناب آقای فرود عسگری مذاکره کنند تا بندی به مصوبه اضافه شود که منطقه گمرک سهلان نیز به عنوان پایگاه ترخیص در نظر گرفته شود.

عباسزاده؛ معاون اقتصادی اداره اطلاعات استان: نکته اول: تیمی از استان آذربایجان غربی در معاونت هماهنگی‌های ریاست جمهوری جلسه‌ای برگزار کرده‌اند که تمامی اعضای آن تیم اهل ماکو بوده‌اند. بهتر بود از برگزاری این جلسه مطلع بودیم تا امکان حضور و مشارکت در آن را داشتیم.

نکته دوم: روح حاکم بر این مصوبه، مبتنی بر مصوبات جلسات مشترک است. بر اساس مفاد آن، تمامی کسنددها و کامیون‌ها از کشور ترکیه وارد ایران شوند. در واقع، محور اصلی مصوبه این است که با استفاده از هر ابزار و ظرفیتی که وجود دارد، زمینه ورود این خودروها به کشور ایران فراهم شود.

در انتهای مصوبه نیز ملاحظه‌ای درج شده که جنبه محدودکننده برای کلیت مصوبه ندارد، بلکه صرفاً در حد یک پیشنهاد مطرح شده است. بنابراین، اختیار عمل همچنان وجود دارد. به عبارت دیگر، گمرک ماکو پیشنهاد داده است که ورود از آن مسیر انجام شود، اما هیچ‌گونه محدودیتی یا الزامی در این خصوص پیش‌بینی نشده است.

بهرام سرمست؛ استاندار و رئیس شورا: در واقع، ملاحظه‌ای که در این مصوبات درج شده، جنبه پیشنهادی دارد و آنچه باید بیشتر مدنظر قرار گیرد، روح و هدف اصلی مصوبه است، نه صرفاً پیشنهادهای مطرح‌شده در آن.

دستور جلسه اول: مالیات و سیاست‌های حمایتی مالیاتی در شرایط اقتصادی کشور

مسعود بنابیان؛ نائب رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز: موضوع مالیات، تنها دغدغه اصلی بخش خصوصی نیست، بلکه مسئله‌ای فراتر از سطح استانی است که در آینده، دولت را با چالش‌های جدی مواجه خواهد کرد. همچنین پیش‌بینی‌هایی که در بودجه انجام شده، از منظر تحقق‌پذیری با ابهامات جدی روبه‌روست و احتمال تحقق کامل آن‌ها بسیار پایین ارزیابی می‌شود. بر این اساس، پیش‌بینی می‌شود دولت در آینده با کسری بودجه قابل توجهی مواجه شود که پیامد آن، بروز تورم شدید ناشی از کسری بودجه خواهد بود.

بودجه کل کشور به میزان ۱۵۵۱۳ همت مصوب شده است که از این میزان، ۷۰۲۶ همت مربوط به منابع بودجه عمومی دولت و ۸۸۹۷ همت مربوط به منابع شرکت‌های دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و بانک‌ها است که ارتباط مستقیمی با بخش خصوصی ندارد.

در بخش منابع بودجه عمومی دولت، مبلغ ۳۹۵۱ همت به عنوان درآمدهای دولت پیش‌بینی شده که بخش عمده آن را درآمدهای مالیاتی تشکیل می‌دهد. از این میزان، ۳۳۷۳ همت به درآمدهای مالیاتی اختصاص یافته و سایر درآمدها شامل جرائم و فروش خدمات دولتی است. در میان درآمدهای مالیاتی نیز، ۱۲۶۴ همت مربوط به مالیات اشخاص حقوقی و واحدهای تولیدی و شرکت‌ها و ۹۷۷ همت مربوط به مالیات کالا و خدمات است و سایر بخش‌ها نظیر مالیات بر درآمد و مالیات بر ثروت سهم نسبتاً محدودی دارند. در واقع، بخش عمده درآمدهای مالیاتی پیش‌بینی شده، متکی بر مالیات اخذشده از شرکت‌های تولیدی است.

از سوی دیگر، بخش قابل توجهی از اصناف بر اساس کمیسیون تبصره ماده ۱۰۰ از پرداخت مالیات معاف هستند و در عمل نیز مالیات متناسب با درآمد واقعی از اصناف وصول نمی‌شود. سال گذشته سهم استان از مالیات در بودجه کشور ۳۵ همت تعیین شده بود که محقق نشد و در ماه‌های پایانی سال، سازمان امور مالیاتی ناچار شد از مالیات سال آینده پیش‌خور کند و از شرکت‌ها درخواست شود مالیات سال بعد خود را در همان سال پرداخت کنند.

امسال نیز ۶۱/۳ همت مالیات برای استان پیش‌بینی شده است؛ این در حالی است که با توجه به شرایط کشور، به‌ویژه پس از جنگ، بسیاری از واحدهای تولیدی و شرکت‌های بازرگانی، با گذشت حدود یک‌ششم سال، هنوز فعالیت خود را آغاز نکرده‌اند. مشکلات تأمین مواد اولیه، عدم امکان ورود به چرخه تولید و تعطیلی موقت بسیاری از شرکت‌ها، شرایط اقتصادی را با دشواری جدی مواجه کرده است.

بر اساس آمار سال‌های گذشته، ضرایب مالیاتی و پیش‌بینی‌های مبتنی بر روندهای اقتصادی، مجموع درآمدهای دولت می‌تواند از کل کشور کسب کند، در خوش‌بینانه‌ترین حالت حدود ۱۲۷۶ همت خواهد بود و بنابراین، کسری بودجه‌ای در حدود ۱۳۶۲ همت برای دولت قطعی به نظر می‌رسد؛ به عبارتی، میزان کسری بودجه دولت از میزان درآمدهای قابل تحقق نیز فراتر خواهد رفت.

سهم استان آذربایجان شرقی از مالیات، حدود ۲/۳ درصد برآورد شده است و بر اساس روندهای گذشته، حتی در شرایط عادی و غیرجنگی نیز حداکثر مالیاتی که واحدهای تولیدی قادر به پرداخت آن خواهند بود، حدود ۲۹/۹ تا ۳۰ همت است. بنابراین تحقق رقم ۶۱/۸ همت عملاً امکان‌پذیر نخواهد بود، مگر از طریق روش‌های غیرمتعارف.

در خصوص رشد اقتصادی نیز، پیش‌بینی‌های بین‌المللی نشان‌دهنده وضعیت نامناسب اقتصاد ایران است. پیش از وقوع جنگ، صندوق بین‌المللی پول رشد اقتصادی ایران برای سال ۱۴۰۵ را منفی ۱ درصد و بانک جهانی منفی ۳ درصد پیش‌بینی کرده بودند که میانگین آن حدود منفی ۲ درصد می‌شود. این در حالی است که پس از جنگ، پیش‌بینی رشد اقتصادی به حدود منفی ۸ درصد رسیده است. در چنین شرایطی، پیش‌بینی افزایش ۱۰۰ درصدی درآمدهای مالیاتی، غیرمنطقی و فاقد مبنای اقتصادی است.

درآمدهای مالیاتی همواره با رشد اقتصادی کشور همبستگی مستقیم داشته‌اند و بررسی روند سال‌های ۱۳۶۰ تا ۱۴۰۳ نیز نشان می‌دهد که رشد اقتصادی و درآمدهای مالیاتی تقریباً هم‌پوشانی داشته‌اند. بنابراین امکان ندارد اقتصاد با رشد منفی مواجه باشد اما درآمدهای مالیاتی دو برابر شود. از این رو، با توجه به شرایط موجود، تحقق درآمدهای مالیاتی پیش‌بینی شده دور از انتظار است.

در خصوص مالیات اسمی استان نیز، متأسفانه در سال‌های گذشته درآمدهای مالیاتی استان از ارقام پیش‌بینی شده در بودجه فراتر رفته و همین مسئله موجب شده در تهران این تصور ایجاد شود که برآوردهای انجام‌شده قابل تحقق است. در حالی که اساس بودجه‌نویسی نباید صرفاً بر

مبنای هزینه‌های دولت باشد. دولت به دلیل افزایش هزینه‌های خود، بر افزایش درآمدهای مالیاتی تأکید دارد، اما در مقابل، اقدامی برای کاهش هزینه‌ها، خصوصی‌سازی یا اصلاح ساختار اقتصادی انجام نمی‌دهد.

در حوزه مالیات، درخواست می‌شود در صورت امکان، مکاتبات لازم صورت گیرد؛ زیرا فشار مالیاتی سنگینی بر بخش خصوصی وارد خواهد شد و این مالیات‌ها عملاً غیرقابل پرداخت خواهند بود. در نتیجه، ستاد تسهیل ناچار خواهد شد جلسات متعددی برای تمدید مهلت‌ها و جلوگیری از تعطیلی واحدها برگزار کند. از سوی دیگر، دولت نیز همانند سال گذشته، در نیمه دوم سال با کسری بودجه‌ای در حدود ۱۴۰۰ همت مواجه خواهد شد و تنها راهکار مؤثر در شرایط فعلی، کاهش هزینه‌های دولت در این شرایط جنگی است.

در خصوص استاندارد حسابداری IAS29 نیز اشاره شد که این استاندارد، علی‌رغم آنکه یکی از اصول پذیرفته‌شده حسابداری در دنیا محسوب می‌شود، مورد پذیرش سازمان امور مالیاتی ایران قرار ندارد. رسیدگی به دفاتر بر اساس استانداردهای حسابداری انجام می‌شود، اما IAS29 که مبتنی بر تعدیل آثار تورم است، از سوی سازمان امور مالیاتی پذیرفته نمی‌شود.

برای مثال، اگر فردی امسال مالک یک خودرو باشد و سال آینده نیز همان خودرو را در اختیار داشته باشد، افزایش قیمت آن ناشی از تورم است و در نظام حسابداری بین‌المللی، این افزایش ارزش، درآمد تلقی نمی‌شود و مشمول مالیات نیست؛ زیرا عملاً درآمدی ایجاد نشده است. اما در ایران، افزایش قیمت ناشی از تورم به‌عنوان درآمد محسوب شده و حتی بخشی از تورمی که خود دولت ایجاد کرده است، مجدداً مشمول مالیات می‌شود؛ موضوعی که از منظر اقتصادی، منطقی و حتی شرعی محل ایراد است. این رویه موجب می‌شود از تورم، مجدداً مالیات اخذ شود و همین امر خود به تشدید تورم دامن بزند.

موضوع واردات بدون انتقال ارز در شرایط جنگی فعلی، اقدامی بسیار مؤثر و ضروری محسوب می‌شود تا فعالان اقتصادی درگیر بروکراسی‌های پیچیده اداری نشوند. با این حال، لازم است تمهیدات قانونی لازم نیز در این زمینه پیش‌بینی شود.

یکی از مهم‌ترین موضوعات، قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز است که در مصوبه ۱۱ اسفند شورای عالی امنیت ملی به آن اشاره شده و برای آن مهلت مشخصی تا پایان سال تعیین گردیده است. ضروری است این مهلت توسط شعام تمدید شود. این در حالی است که وزارت صنعت، معدن و تجارت در تاریخ ۱۵ اردیبهشت اعلام کرده که مهلت مذکور به پایان رسیده است؛ در صورتی که شورای عالی امنیت ملی در ۱۱ اسفند، در شرایط اضطراری و تنها یک روز پس از شهادت رهبر انقلاب، تشکیل جلسه داده و این مصوبه را تصویب کرده بود، اما وزارت صمت با دو ماه تأخیر نسبت به پایان یافتن اعتبار آن اعلام نظر کرده است.

موضوع بعدی، بحث صورت‌های مالی است که بین بخش خصوصی، فضای نااطمینانی جدی وجود دارد و فعالان اقتصادی تا زمانی که مصوبات را به‌صورت رسمی و عینی مشاهده نکنند، حاضر به پذیرش ریسک نخواهند بود؛ چرا که پیش‌تر نیز وعده‌هایی نظیر تمدید دفترچه‌ها، استمهال وام‌های بانکی و تخصیص ۷۰۰ همت تسهیلات مطرح شد، اما هیچ‌یک از آن‌ها عملیاتی نشد. از این رو، درخواست می‌شود شورای گفت‌وگو این موضوعات را به تهران منتقل کرده و پیگیری کند.

همچنین، حتی اگر ارز از محل آورده جاری نیز وارد ساختار حساب‌ها شود، موضوع منشأ ارز همچنان می‌تواند مصداق بارز پولشویی تلقی شده و منجر به رد دفاتر شود. در فرآیند رسیدگی مالیاتی نیز، سازمان امور مالیاتی می‌تواند مطالبه اسناد و فاکتور کند و طبیعتاً اگر فردی یک میلیون دلار واردات انجام داده باشد، امکان ارائه مستندات رسمی برای ارقام بسیار بالایی همچون ۲۰۰ میلیارد تومان را نخواهد داشت.

بنابراین پیشنهاد می‌شود با توجه به شرایط فعلی کشور و مصوبات شورای عالی امنیت ملی، سازمان امور مالیاتی، سازمان تأمین اجتماعی و حسابرسان، خوداظهاری واردکنندگان را در دفاتر مالی و حسابداری بپذیرند؛ زیرا در عمل، امکان ارائه فاکتور رسمی از صرافی‌ها یا مستندات مربوط به انتقال ارز وجود ندارد.

در مجموع، دو پیشنهاد اصلی مطرح می‌شود: نخست، تمدید مصوبه شمام و دوم، پذیرش خوداظهاری نرخ ارز ارائه‌شده در دفاتر مالیاتی توسط واردکنندگان.

مهدی امینی؛ رئیس کمیسیون بان، بیمه و مالیات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز: در شرایط فعلی، فشار سنگینی بر واحدهای صنعتی وارد شده و بسیاری از آن‌ها در پرداخت مالیات با مشکل جدی مواجه هستند. چنانچه این روند ادامه پیدا کند، می‌تواند منجر به تعطیلی واحدهای صنعتی شود.

در استان، اداره کل امور مالیاتی اختیار لازم برای تقسیط مالیات را ندارد و برای هرگونه تصمیم‌گیری در این خصوص، باید از تهران مجوز و دستور دریافت کند.

همچنین، یک درصد مالیات بر ارزش افزوده‌ای که تحت عنوان آلاینده‌سنجی از واحدهای صنعتی اخذ می‌شود، به شهرداری منطقه اختصاص می‌یابد؛ اما شهرداری نیز عملاً هیچ‌گونه اعتباری به واحدهای صنعتی مستقر در محدوده شهرک‌های صنعتی تخصیص نمی‌دهد. درخواست می‌شود این مبالغ در اختیار واحدهای صنعتی مستقر در شهرک‌ها قرار گیرد تا برای امور زیرساختی و نیازهای همان شهرک‌ها مورد استفاده قرار گیرد.

موضوع دیگر، بحث بخشودگی جرائم مالیاتی است. زمانی که این مسئله از طریق تهران پیگیری می‌شود، اعلام می‌گردد که اختیارات لازم به استان‌ها واگذار شده است؛ اما در سطح استان عنوان می‌شود که اجرای این موضوع منوط به دریافت دستور از تهران است. لذا خواهشمند است در این جلسه به صورت شفاف مشخص شود که آیا بخشودگی جرائم اعمال خواهد شد یا خیر و همچنین سازوکار و نحوه تقسیط مالیات‌ها به چه صورت خواهد بود.

سید طاها علوی؛ سرپرست اداره کل امور مالیاتی استان: طبق قانون مالیات‌های مستقیم، مبنای اخذ مالیات، درآمد است؛ به این معنا که در صورت تحقق درآمد، مالیات نیز تعلق می‌گیرد و در شرایطی که درآمدی وجود نداشته باشد یا فعالیت اقتصادی با افت، زیان و ضرر مواجه شود، مالیات نیز متناسب با آن تعدیل خواهد شد.

در قانون مالیات‌های مستقیم، به‌ویژه در مواد ۱۳۲، ۱۶۵ و ۱۶۷، ظرفیت‌ها و تصریحات روشنی متناسب با شرایط فعلی کشور پیش‌بینی شده است. این مواد چه در زمینه حمایت از فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان، چه در حوزه بخشودگی جرائم و تقسیط بدهی‌های مالیاتی و چه در شرایط بحرانی و حاد اقتصادی موضوع ماده ۱۶۵، راهکارها و تسهیلات مشخصی را در اختیار فعالان اقتصادی قرار داده‌اند تا بتوانند از این ظرفیت‌های قانونی استفاده کرده و متحمل خسارات و آسیب‌های بیشتر نشوند.

بحث بعدی، نگرانی‌های موجود درباره افزایش مالیات در سال ۱۴۰۵ است. همان‌گونه که مستحضرید، ارقام پیش‌بینی‌شده در این حوزه در چارچوب سیاست‌های کلان اقتصادی تعیین می‌شود و افزایش اعداد و ارقام به معنای افزایش قطعی مالیات یا تشدید فشار مالیاتی بر فعالان اقتصادی نیست.

همان طور که اشاره شد، مبنای تعیین مالیات، میزان درآمد و عملکرد واقعی اقتصادی است و در صورت وجود شفافیت و ارائه اسناد و مدارک، مالیات بر همان اساس تعیین خواهد شد. از سال ۱۳۹۸ نیز موضوع مالیات علی‌الرأس حذف شده و هرگونه مطالبه مالیاتی باید مستند به اسناد و مدارک باشد و در غیر این صورت، تعیین مالیات فاقد وجهت قانونی بوده و تخلف محسوب می‌شود. بنابراین در این خصوص، نگرانی و دغدغه‌ای نباید وجود داشته باشد.

سازمان امور مالیاتی نیز همواره تلاش کرده است در حوزه مالیات، همراهی لازم را با فعالان اقتصادی داشته باشد. به عنوان نمونه، مالیات عملکردی که در سال ۱۴۰۵ وصول می‌شود، مربوط به عملکرد سال ۱۴۰۳ است؛ به این معنا که سازمان با ایجاد فاصله زمانی، این امکان را برای فعال اقتصادی فراهم کرده است تا از گردش مالی و ظرفیت فعالیت اقتصادی خود در مدیریت تعهدات مالی استفاده کند.

رویکرد اداره کل نیز در کنار حمایت از فعالان اقتصادی، تمرکز جدی بر مقابله با فرار مالیاتی است و با همکاری نهادهای نظارتی، برخورد با فرار مالیاتی با جدیت دنبال می‌شود. بدیهی است هرچه شفافیت عملکرد اقتصادی بیشتر باشد، فشار مالیاتی بر مؤدیان شفاف و قانون مدار کاهش یافته و آسیب کمتری متوجه آنان خواهد شد.

در سال ۱۴۰۴، مبلغ ۳۵ همت برای استان مصوب شده بود که نزدیک به ۳۳ همت آن، معادل حدود ۹۵ درصد، وصول شد. از این میزان، ۶۳ درصد مربوط به مالیات‌های مستقیم و ۳۷ درصد مربوط به مالیات‌های غیرمستقیم بوده است که در مجموع، عملکرد استان به تحقق ۹۵ درصدی درآمدهای مالیاتی انجامید.

در سال ۱۴۰۵، علیرغم پیگیری‌ها و قول‌های داده‌شده، به‌ویژه از سوی نمایندگان مجلس، رقم نهایی مصوب مطابق انتظار محقق نشد و سهم استان ۶۱ همت و ۳۴۰ میلیارد تومان تعیین گردید که نسبت به سال قبل، حدود ۷۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. این در حالی است که در سطح کل کشور نیز درآمدهای مالیاتی حدود ۵۳ درصد افزایش یافته است.

از همان زمان اعلام رقم ۶۱ همت، مشخص بود که تحقق کامل آن با دشواری همراه خواهد بود. بر همین اساس، مجموعه‌ای از چالش‌ها و ظرفیت‌های موجود استان، با توجه به بحران‌ها و شرایط حاکم بر واحدهای صنعتی و تولیدی از جمله پتروشیمی، بلبرینگ‌سازی، ایدم، چرخشگری، پیستون‌سازی، هواپیمایی آتا، ایران خودرو، ماشین‌سازی و سایر واحدها، به تهران منعکس شد؛ زیرا این شرایط قطعاً بر میزان تولید، فروش و عملکرد اقتصادی استان اثرگذار خواهد بود.

برآوردها نشان می‌دهد حتی در شرایط عادی و بر مبنای روند سنوات گذشته نیز، در بهترین حالت، رقم قابل تحقق برای استان حدود ۴۳ همت خواهد بود.

در خصوص خوداظهاری نیز، مطابق آیین‌نامه ماده ۲۱۹ قانون مالیات‌های مستقیم، رسیدگی مالیاتی بر اساس اسناد، دفاتر و مدارک انجام می‌شود و رویکرد سازمان نیز بررسی پرونده‌ها مبتنی بر مستندات مالی است.

تجربه سال‌های گذشته نشان داده است که در برخی موارد، خوداظهاری‌ها با اطلاعات موجود از جمله تراکنش‌های بانکی، اطلاعات میدانی و سایر مستندات تطابق کامل نداشته‌اند؛ از این رو، احتمال پذیرش کامل برخی درخواست‌ها محدود خواهد بود.

همچنین تأکید می‌شود که اصل بر رد دفاتر نیست. در صورتی که اسناد و مدارک کافی مبنی بر انتقال منابع و انجام واردات متناسب با آن وجود داشته باشد، موضوع قابل پذیرش خواهد بود؛ اما در صورت نبود مستندات لازم، مالیات بر اساس ضوابط قانونی محاسبه و اعمال خواهد شد.

در خصوص موضوع بخشودگی جرائم مالیاتی، باید توجه داشت که بخشی از مؤدیان مالیات خود را در موعد مقرر پرداخت می‌کنند و بخشی دیگر نسبت به پرداخت مالیات اقدام نمی‌کنند. در بسیاری از موارد نیز جرائم مالیاتی مربوط به معوقات ۳، ۴، ۵ یا حتی ۶ سال گذشته است. از این منظر، اگر بخشودگی جرائم بدون در نظر گرفتن سوابق پرداخت مؤدیان اعمال شود، ممکن است در حق افرادی که مالیات خود را به موقع پرداخت کرده‌اند، اجحاف صورت گیرد. بنابراین، اعطای بخشودگی جرائم به افرادی که بدهی‌های مالیاتی خود را در موعد مقرر پرداخت نکرده‌اند، بدون لحاظ حقوق مؤدیان خوش حساب، می‌تواند موجب ایجاد احساس بی‌عدالتی شود.

در این زمینه، سازمان امور مالیاتی بر اساس بخشنامه ۵۰۴ عمل می‌کند و مقرر شده است برای مؤدیان که مالیات خود را پرداخت کرده‌اند، متناسب با مدت زمان تأخیر، به ازای هر ماه، دو درصد کاهش جریمه در نظر گرفته شود.

در سه ماه اخیر، برای بیش از ۵۰ تا ۶۰ درصد از افرادی که میزان بخشودگی جرائم آن‌ها به ۳۰ درصد رسیده بود، مجدداً به سازمان پیشنهاد شده است تا بخشودگی بیشتری برای آن‌ها لحاظ شود که در برخی موارد، درصدهای بیشتری نیز مورد موافقت و پذیرش قرار گرفته است.

در خصوص تقسیط بدهی‌های مالیاتی نیز، طبق بخشنامه ۵۱۵۱۰، اختیاراتی در این زمینه پیش‌بینی شده است. همچنین اختیارات مندرج در ماده ۱۶۷ قانون مالیات‌های مستقیم، امکان تقسیط بدهی‌ها تا سه سال را فراهم کرده است.

البته در عمل، اگر بنا باشد مالیات هر سال با فاصله سه ساله وصول شود، اجرای آن با دشواری‌های جدی مواجه خواهد شد. با این حال، سازمان امور مالیاتی مفاد ماده ۱۶۷ را لغو نکرده و همچنان بر اجرای آن تأکید دارد.

بر این اساس، افرادی که در ارائه اظهارنامه یا پرداخت مالیات تأخیر داشته‌اند، متناسب با میزان تأخیر و سوابق پرداخت، مشمول شرایط متفاوتی در تقسیط خواهند شد. به گونه‌ای که برای مؤدیان بدحساب یا افرادی که نسبت به پرداخت مالیات خود اقدام نکرده‌اند، تعداد اقساط محدودتر خواهد بود؛ اما برای مؤدیان خوش حساب که مالیات خود را به موقع پرداخت می‌کنند، امکان بهره‌مندی از تقسیط بلندمدت‌تر فراهم خواهد شد.

یونس ژائله؛ رئیس اتاق بازرگانی تبریز و دبیر شورا: جلسات متعددی در سال گذشته در خصوص نارضایتی بخش اقتصادی استان از عملکرد مالیاتی استان و همچنین عدم رسیدگی دقیق در هیئت‌های حل اختلاف برگزار شده است. در چندین مورد نیز درخواست و مصوب شد که محل استقرار هیئت‌های حل اختلاف به مکانی خارج از محل فعلی منتقل شود. از سوی اتاق نیز پیشنهاد شد که فضای لازم توسط خود اتاق فراهم شود تا هیئت‌های حل اختلاف از محل فعلی خارج شده و در فضایی مستقل مستقر شوند تا شائبه قرار داشتن آن‌ها تحت نظارت یا تأثیر مستقیم مجموعه مالیاتی وجود نداشته باشد.

تداوم این وضعیت موجب نارضایتی در استان شده و این نگرانی را ایجاد کرده است که فعالیت‌های اقتصادی در استان به تدریج کاهش یابد و فعالان اقتصادی به دلیل شرایط دشوار موجود، فعالیت خود را به سایر استان‌ها منتقل کنند. این مسئله می‌تواند تهدیدی جدی برای اقتصاد استان محسوب شود.

افزایش اخیر رقم مالیاتی از ۳۵ همت به ۶۱ همت نیز بر این نگرانی‌ها افزوده است. در جلسه امروز با نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی نیز مقرر شد با توجه به شرایط جنگی موجود، موضوع اصلاح این ارقام پیگیری شود.

زمانی که میزان مالیات به سطحی برسد که ادامه فعالیت اقتصادی را با مشکل مواجه یا متوقف کند، می‌تواند خسارت‌های جبران‌ناپذیری برای تولید و اقتصاد استان به همراه داشته باشد و این موضوع، نگرانی جدی فعالان اقتصادی است.

هدف از برگزاری این جلسات نیز منطقی و معقول شدن ارقام مالیاتی و رسیدن به یک سازوکار قابل اجرا و عادلانه است؛ به گونه‌ای که اگر واحدی در سال ۱۴۰۲ مبلغ ۱۰۰ میلیارد تومان مالیات پرداخت کرده است، در سال ۱۴۰۳ حداکثر بتواند در محدوده‌ای متناسب، برای مثال ۱۲۰ میلیارد تومان پرداخت کند، نه اینکه رقم مالیات به ۴۰۰ میلیارد تومان افزایش پیدا کند.

افزایش ۲۰ تا ۳۰ درصدی در چارچوب رشد منطقی فعالیت اقتصادی قابل پذیرش است، اما زمانی که افزایش‌های چند صد درصدی رخ می‌دهد، این تصور ایجاد می‌شود که نوعی تبعیض وجود دارد و این روند نیز در حال تشدید است. در چنین شرایطی، ممکن است تولیدکننده ادامه فعالیت اقتصادی را مقرون‌به‌صرفه ندانسته و به سمت تعطیلی واحد تولیدی حرکت کند.

در صورت نیاز، پیشنهاد می‌شود آقای روحی جلسه کارشناسی مستقلی برگزار کنند تا ابعاد این موضوع به صورت کامل و تخصصی تشریح شود. همچنین خواهشمند است جناب استاندار دستور صریح و مشخصی در خصوص نحوه برخورد و تصمیم‌گیری در این زمینه صادر فرمایند تا این جلسه به نتیجه‌ای مشخص و مؤثر منتهی شود.

سید طاها علوی؛ سرپرست اداره کل امور مالیاتی استان: در خصوص ساختمان هیئت‌های حل اختلاف، مطابق بند «ت» دستورالعمل وزیر امور اقتصادی و دارایی، مقرر شده است ساختمان‌های مستقل تا پایان سال ایجاد و مستقر شوند که این موضوع در سطح ملی پیگیری می‌شود و صرفاً مربوط به اداره کل استان نیست. بر همین اساس، ساختمان‌های مستقل و مجزا برای این بخش در نظر گرفته خواهد شد و مدیران دادرسی نیز در قالب ساختار جدید، به عنوان مدیرکل معرفی خواهند شد.

در خصوص برخی رفتارهای نامناسب مطرح شده در آن بخش نیز، قصور متوجه اینجانب است؛ چراکه طی سه ماه گذشته، نظارت و ورود مستقیم لازم به آن حوزه صورت نگرفته است.

در رابطه با موضوع چند برابر شدن مالیات‌ها نیز، چنانچه پرونده‌ای وجود دارد که بدون استناد به اسناد و مدارک، مالیات آن سه یا چهار برابر افزایش یافته است، درخواست می‌شود معرفی شود. در تمامی پرونده‌هایی که افزایش‌های چند برابری در مالیات آن‌ها مشاهده شده است، شخصاً ورود خواهیم کرد تا موضوع به صورت دقیق بررسی، علت‌یابی و رسیدگی شود تا حقی از کسی تضییع نشود.

در خصوص موضوع خوداظهاری نیز، با توجه به الزامات قانونی و فرآیندهای موجود، در عمل امکان اجرای کامل آن وجود ندارد.

هادی مقدم‌زاده، مدیرعامل منطقه آزاد تجاری صنعتی ارس: نظر به ضرورت تأمین کالاهای اساسی و شرایط خاص حاکم بر کشور، با مصوبه هیئت دولت و تدابیر اتخاذشده از سوی شورای تأمین استان و ریاست استانداری، برنامه‌ریزی‌های لازم در خصوص تأمین کالاهای اساسی استان و کشور شکل گرفته است. در این میان، منطقه آزاد ارس به عنوان یکی از کانون‌های اقتصادی اثرگذار شمال غرب کشور، متناسب با این تمهیدات و همچنین اراده موجود در ساختار اجرایی و سایر بخش‌های نظام جمهوری اسلامی ایران، وظایف و مسئولیت‌های ویژه‌ای برای خود متصور است.

در این راستا، فارغ از آنکه صدور مجوزهای ترخیص کالا در منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس بدون نیاز به طی فرآیند ثبت سفارش انجام می‌شود، تلاش شده است با مانع‌زدایی و ایجاد حداکثر تسهیل در تشریفات گمرکی، فرآیند تأمین و ترخیص کالاها با سرعت بیشتری انجام گیرد تا در نهایت، با صدور پته سبز گمرکی، امکان ترانزیت کالا به مرکز استان فراهم شود.

همچنین در راستای ایجاد بسترهای مورد نیاز و شکل‌گیری مسیر سبز برای تأمین کالاهای اساسی، تعرفه کالاهای اساسی که به صورت ثبت آماری از طریق منطقه آزاد تجاری - صنعتی ارس تأمین می‌شود، با استفاده از اختیارات هیئت‌مدیره و مصوبه اعضای آن، از ۱۰ درصد به ۵ درصد کاهش یافته است.

به عنوان نمونه، یکی از شرکت‌ها طی مدت ۱۵ روز موفق به واردات ۲ هزار تن روغن از طریق منطقه آزاد تجاری ارس شده است. عوارض اخذشده در منطقه آزاد ارس برای این فرآیند ۵ درصد بوده، در حالی که این رقم در سرزمین اصلی حدود ۴۰ درصد است.

این رویه موجب شده است فعالانی که در سراسر کشور از طریق ارز مبادله‌ای و ثبت سفارش نسبت به تأمین کالا اقدام می‌کنند، با شرایط جدید علاوه بر تسهیل فرآیندها، از مزیت رقابتی در حوزه قیمت تمام‌شده و کیفیت نیز برخوردار شوند؛ به‌گونه‌ای که کالاهای تأمین‌شده از این مسیر، توان رقابت مناسبی با سایر روش‌های تأمین دارند.

این رویکرد در سایر حوزه‌ها نیز در حال توسعه است. در حال حاضر، کد IRC که برای تأمین مواد اولیه صنایع غذایی مورد نیاز است، بدون اخذ مستقیم آن و از طریق ثبت آماری در منطقه آزاد ارس مورد استفاده قرار می‌گیرد.

برآوردها نشان می‌دهد با استمرار این فرآیند و ظرفیت ثبت آماری ایجادشده، امکان تأمین حداقل ۳۰ هزار تن کالا از طریق منطقه آزاد ارس برای استان در آینده نزدیک فراهم خواهد شد.

بهرام سرمست؛ استاندار و رئیس شورا: ما به عهدی که با بخش خصوصی در ابتدای پذیرش مسئولیت استانداری آذربایجان شرقی بسته‌ایم، پایبند هستیم؛ بدین معنا که هرگاه بخش دولتی و بخش خصوصی به اختلافی برخورد کنند، من به عنوان استاندار در طرف بخش خصوصی و تولید خواهیم بود. در خصوص مالیات، پیش‌تر از نمایندگان محترم مجلس درخواست کرده بودم، حتی بر اساس قولی که آقای دکتر فرید موسوی داده بودند، پیگیری‌های لازم صورت گیرد تا بحث ۶۱ همت مالیات تعدیل شود، ولی عملاً امکان‌پذیر نشد. در این زمینه، نیاز است سازوکاری تعریف شود که مالیات تعیین شده تحقق یابد و از واحدهایی که مشمول هستند، مالیات اخذ شود. هدف در وهله اول جلوگیری از فرار مالیاتی و اخذ مالیات واقعی بر اساس درآمد است. همچنین، دفاتر مالیاتی برخی شرکت‌های بزرگ فعال در استان، مانند مس سونگون، خارج از استان مستقر هستند که باید به داخل استان منتقل شوند. در دیدار هفته گذشته با وزیر امور اقتصادی و دارایی، دستورات مهمی در این خصوص صادر شد.

با توجه به سهم ۹۵ درصدی بخش خصوصی در اقتصاد استان، اقتصاد آذربایجان شرقی عمدتاً خصوصی است و شرکت‌های خصوصی و دولتی حضور چندانی ندارند. این موضوع به نهادهای فرادستی و وزارتخانه‌ها منعکس شده و درخواست شده است تا تسهیلات واقعی و منطقی برای مودیان مالیاتی استان در نظر گرفته شود. در مقابل، بخش خصوصی نیز باید همکاری لازم برای پرداخت مالیات واقعی داشته باشد.

استان ما از همه اختیارات خود برای حمایت از بخش تولید در شرایط ویژه کنونی استفاده کرده و باز هم استفاده خواهد کرد. حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید، یک اصل مهم در مدیریت استان است. لازم است بخش دولتی و خصوصی همکاری کنند تا درآمدهای مالیاتی واقعی شود. همواره تاکید من به مدیران دولتی این بوده است که در مواجهه با مردم، خود را در آن طرف میز تصور کنند.

در حوزه واردات کالاهای اساسی، اقلام ضروری، مواد اولیه، تجهیزات و ماشین‌آلات واحدهای تولیدی، پیگیر تفویض اختیارات بوده‌ایم، هرچند از تاریخ ۱۴۰۴/۹/۱ تاکنون بیشترین بهره را از اختیارات شورای تأمین استان برده‌ایم. باید از ظرفیت‌های منطقه آزاد ارس و گمرکات استان استفاده کنیم. با توجه به مشکلاتی که در بنادر جنوب کشور ایجاد شده است، مکاتبات و پیگیری‌های لازم انجام شده و در جلسات و بینار استانداران نیز مطرح کرده‌ام که موقعیت جدیدی برای استان ایجاد شده و باید بتوانیم جایگزین کریدورهای ارتباطی جنوب کشور در واردات و صادرات شویم. این امر مستلزم تقویت گمرکات و زیرساخت‌های استان است.

در ارتباط با واردات کسندها، مصوب شد که از ظرفیت منطقه آزاد ارس و گمرک سهلان استفاده شود. این سیاست به کالاهای اساسی و مواد اولیه واحدهای تولیدی نیز تعمیم یافته و شرکت‌های بازرگانی نیز شامل این روند شده‌اند. این موضوع نشان‌دهنده سیاست استان در استفاده حداکثری از مزیت‌های نسبی و موقعیت جغرافیایی ویژه استان برای جایگزینی کریدورهای جنوبی کشور است. یکی از الزامات این سیاست، بازسازی و نوسازی ناوگان حمل و نقل استان و افزایش ظرفیت گمرکات است. در عین حال، برای واردات کالاهای اساسی و به‌ویژه کالاهایی که از منطقه آزاد ارس و گمرکات استان وارد می‌شوند، خط قرمزهایی نیز وجود دارد که از جمله آن تضمین امنیت غذایی استان و معیشت مردم است.

مدیریت استان و بخش خصوصی باید تعامل نزدیک و سازنده داشته باشند. ما اتاق بازرگانی و اتاق اصناف را به منزله اتاق فکر مدیریت استان می‌دانیم و از پیشنهادات آن‌ها برای حل مسائل و پیگیری مصوبات ملی استفاده می‌کنیم. حتی قبل از اخذ مصوبات ملی، تجربه نشان داده است که با تعامل و هماهنگی، امور استان به خوبی پیش می‌رود. نمونه آن، تردد خودروهای پلاک ارس است که الگویی برای سایر استان‌ها شد. این الگو می‌تواند در زمینه واردات و جایگزینی کریدورهای کشور نیز تکرار شود. فعالین اقتصادی و تجار خوشنام استان توانایی ایفای این نقش را دارند و امیدواریم بتوانیم پشتیبان فعالیتهای اقتصادی استان و کشور باشیم.

تشکر ویژه‌ای دارم از فعالین اقتصادی که در این شرایط دشوار، واحدهای تولیدی خود را تعطیل نکرده و نیروهای انسانی را تعدیل نکرده‌اند و با رعایت تعهد و مسئولیت اجتماعی، نیروهای انسانی خود را حفظ کرده‌اند. به امید عبور از این شرایط و ادامه مسیر توسعه استان.

بعقوب فرشکاران، رئیس اتحادیه‌ی تولیدکنندگان و صادرکنندگان فرش دستباف آذربایجان شرقی: اخیراً واردات مواد اولیه فرش از ازبکستان انجام می‌شود، در حالی که واردات از سایر گمرکات با تأخیر مواجه است. لذا درخواست داریم روند ترخیص این مواد تسریع و تسهیل شود.

یکی از مشکلات اصلی، عدم نظارت و بازرسی کافی بر قیمت‌های مواد اولیه فرش است. با وجود اینکه این مواد با ارز تخصیصی وارد می‌شوند، قیمت آن‌ها به قدری افزایش یافته است که خرید آن برای تولیدکنندگان امکان‌پذیر نیست.

بازار فرش از دوران کرونا وارد رکود شدیدی شده و در یک سال اخیر نیز به دلیل مشکلات مختلف، از جمله فشار مالیاتی، وضعیت بازار تقریباً در سکوت فرو رفته است.

حسن علی محمدی، رئیس اتاق اصناف تبریز: در شرایط خاص اقتصادی که کشور با آن مواجه است ضرورت دارد سیاست‌های مالیاتی با نگاه حمایتی و واقع بینانه بازنگری شود. امروز اقتصاد کشور تحت تاثیر کاهش قدرت خرید مردم، افزایش هزینه‌های تولید و رکود کسب و کارها قرار دارد.

در چنین شرایطی مالیات نباید به عاملی برای تشدید رکود تبدیل شود. اصناف به عنوان گسترده‌ترین شبکه اقتصادی کشور نقش مهمی در حفظ اشتغال و تامین کالا و آرامش بازار دارد. هزاران واحد صنفی در استان با حاشیه سود حداقلی فعالیت می‌کند و فشار مضاعف مالیاتی می‌تواند به تعطیلی این واحدها و افزایش بیکاری منجر شود.

ما معتقدیم شرایطی که تولید ناخالص داخلی کاهش یافته منطقی است که فشار مالیاتی نیز متناسب با توان واقعی فعالان اقتصادی تعدیل شود. پیشنهاد می‌شود:

- (۱) تقصیر پرداخت مالیات بدون اعمال جرایم
- (۲) بازنگری در ضرایب مالیاتی مشاغل
- (۳) تعلیق جرایم برای واحدهای آسیب دیده
- (۴) افزایش سقف معافیت مالیاتی برای کسب و کارهای خرد
- (۵) ساختمان مستقل هیئت‌های اختلاف مالیاتی و اداره مستقل آن

حسن صدیقی؛ مدیر عامل شرکت فرآورده های نسوز آذرشهاب تبریز: فعالیت‌های امسال ما با در نظر گرفتن شرایط ایده‌آل سال گذشته ارزیابی می‌شود. ما مجوزهای لازم برای واردات را از سازمان ثبت اخذ کرده‌ایم، اما تاکنون حدود ۹۰ درصد واردات اجناس ما انجام نشده است. علت این موضوع یا عدم تخصیص ارز بوده و یا در صورت تخصیص، به صورت فشرده و با محدودیت بوده که امکان تأمین مبلغ آن برای ما وجود نداشته است. حتی برای واریزی‌ها، تسهیلات بانکی یا پشتوانه مالی مناسب در اختیار نداشتیم.

اکثر بارهای ما همچنان روی کشتی‌ها در جبل علی یا در چین باقی مانده و امکان انتقال آن‌ها به کشور وجود ندارد. طبیعتاً برای انجام تعهدات خود، ناچار به تأمین از بازار آزاد هستیم؛ به همین دلیل، قادر به ثبت صحیح این موارد در دفاتر مالی خود نیستیم و حتی نمی‌توانیم از حاشیه سود منطقی برخوردار شویم.

در این راستا، پنج وزارتخانه و نهاد مهم در مجموعه واردات و صادرات ما نقش اساسی دارند که شامل سازمان صمت، سامانه جامع تجارت، بانک مرکزی، حوزه لجستیک و حمل‌ونقل، و گمرکات کشور می‌شود.

با توجه به شرایط غیرعادی امسال، پیشنهاد می‌شود سازمان امور مالیاتی نسبت به اعمال تعدیل مالیاتی اقدام کند، حتی به حدی که فشار مالیاتی دو برابر کاهش یافته و به صفر نزدیک شود.

دستور جلسه دوم: تجلیل از هشت نفر از مدیران عامل عضو شورای گفتگو در سال ۱۴۰۴

در پایان این نشست، از بهراد فرشاد، کاوه خداپرست، جعفر صبحی، تورج جودی، یوسف ابراهیمی، علی رحیمی، اسداله دهقان و محمد محمودی، به عنوان نمایندگان بخش خصوصی در شورای گفتگوی استان در سال ۱۴۰۴ با اهدای لوحی تقدیر شد.

مصوبات استانی		
ردیف	عنوان دستور جلسه	تصمیم / تصمیمات
۱	بررسی روند اجرای واردات مواد اولیه و کالاهای اساسی از منطقه آزاد ارس	مقرر شد، ناظر گمرکات استان جناب آقای عباسزاده اقدامات لازم جهت اخذ مجوز برای ثبت سفارش، ترانزیت و ترخیص کشنده‌ها از طریق منطقه آزاد ارس و گمرکات استان انجام دهند. (به منظور جلوگیری از مصادره کشنده‌های ایرانی متوقف در مرز ترکیه و در راستای تقویت ناوگان حمل‌ونقل کشور، با توجه به محدودیت ظرفیت منطقه ماکو به عنوان محل دپو و پارکینگ کشنده‌ها و عدم امکان پاسخگویی به تعداد موجود، از ظرفیت منطقه آزاد ارس، گمرک سهلان و سایر گمرکات استان برای ورود، ترانزیت و ترخیص کشنده‌ها استفاده شود.)